

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za slovensko kmetjsko organizacijo

Brez krepke stanovske organizacije bo naš kmet več en hlapec in samo pripraga raznih »idejno-političnih« strank! — Pomagajmo si sami!

Današnja človeška družba ni razdeljena med seboj samo po narodnosti, po veri, po plemenu itd., ampak tudi po stanovih in poklicih. Stanovska razdelitev vse človeške družbe in seveda tudi posameznih narodov postaja toliko važnejša, kolikor bolj stopajo v ospredje gospodarska vprašanja.

Kakor je povsod, tako je tudi pri nas. Tudi mi smo — gospodarsko — razdeljeni na kmete, obrtnike, delavce, šolane poklice itd. Dočim pa imajo že do malega vsi stanovi pri nas svoje stanovske organizacije (poleg strokovnih), nima naš kmet prav nič, ampak že čisto nič!

Zdravniki imajo svoje zdravniške zbornice. Te zastopajo stanovske interese zdravnikov.

Odvetniki in notarji imajo svoje odvetniške in notarske zbornice. Te zastopajo njihove stanovske interese.

Trgovci in obrtniki imajo svoje (skupne ali pa ločene) zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki jako uspešno zastopajo stanovske koristi trgovcev, obrtnikov in industrijcev.

Delavci imajo svoje delavske zbornice, ki varujejo po svoji moči interese delavstva.

Vsi stanovi imajo torej svoja stanovska zastopstva, samo kmet nima nič! Ali je to prav? Ali mora kmet res na večne čase ostati tista cunjca, s katero vsak lahko pometa kakor se mu zljubi?

Pri nas v Dravski banovini imamo samo eno kmetjsko organizacijo, »Kmetijsko družbo«. Ta organizacija pa ni ne politična in ne stanovska, ampak je samo strokovna in njena naloga je samo agrarno-tehnična (da n. pr. skrbi za dobro seme, za umetni gnoj itd.), ni pa agrarno-politična!

Mi ne zanikamo velike koristi strokovne izobrazbe in strokovne organizacije. Še veliko večjega pomena bi bila pa za kmete stanovska, agrarno-politična organizacija, ki bi mogla v agrarni državi kakor je naša silno vplivati na vso zakonodajo, tako da ne bi mogel priti do veljave niti en zakon, ki ni v korist kmetom!

Za kmeta n. pr. ni vseeno, kakšna je naša carinska politika. Tudi ni vseeno, kakšna je naša tarifna politika. In še mnogo je tega, kar za kmeta ni vseeno, vendar pa kmet sam ne more do besede, ker nima nobene svoje stanovske organizacije, ki bi varovala z odločno besedo njegove interese!

Mi vemo, da je bilo nekaj časa na dnevnem redu vprašanje kmetijskih zbornic. Ta zadeva pa je zaspala, ker je — odkrito povedano — morala zaspiti. Strah pred vplivom najbolj številnega stanu v državi je namreč prevelik v

tistih krogih, ki imajo še danes kmeta le za molzno kravo! In ker so ti krogi silno vplivni in mogočni, tudi ni upanja, da bi kmetijske zbornice v doglednem času dobili.

Pomagajmo si sami!

Kjer pa drugi nočejo, si moramo pomagati sami.

Nobenega zakona namreč ni, ki bi kmetom branil, da si ustanove sami svojo stanovsko organizacijo. Posebno pri nas, v Dravski banovini, menda ne bi bilo posebno težavno, da bi se zbralo v vsaki občini (ali pa fari) nekaj kmetjskih mož-poštenjakov in dobrih gospodarjev, ki uživajo splošen ugled in spoštovanje in bi ustanovili svojo občinsko (farno) kmetjsko stanovsko organizacijo, kjer bi odločevali in imeli besedo edino-le pravi kmetje, bodisi premožnejši ali pa siromašnejši? Zastopniki občinskih stanovskih organizacij bi se lahko združili v okrajno (srezko) organizacijo, tj. pa zopet v banovinsko. Takšna (ali pa podobna) stanovska kmetjska organizacija bi bila lahko najmožnejša organizacija v deželi! In če bi se ta organizacija sporazumela vsaj v najvažnejših vprašanjih tudi z delavstvom, ki je izšlo zvečine iz kmetjskih hiš, bi lahko brez skrbi odločevala v vseh, zlasti pa v gospodarskih vprašanjih in v gospodarski zakonodaji!

Res, silno moč ima v sebi kmetjski stan, samo to je vrag, da se je ne zaveda!

Močni kmetjski stanovski organizaciji se ne bi bilo treba pečati prav z nobeno drugo »politiko« kot s svojo stanovsko (agrarno politiko). Lahko pa bi s svojo disciplino in s svojim številom članov odločala v dobi splošne volilne pravice povsod, ker bi bile brez njene pomoči in njenega sodelovanja vse »idejno-politične stranke« gole, prazne in puhle ničle! Če bi pa razmere tako nanesele, bi lahko taka organizacija tudi v splošni politiki nastopala s primerno močjo, na svojo pest, da zavaruje svoje stanovske interese tudi s političnimi sredstvi! Tako delajo kmetje na Češkem in ni jim žal. Zakaj ne bi bilo kaj takega mogoče tudi pri nas?

Na Češkem ima stanovska kmetjska organizacija veliko moč. Ona ima silno razvito lastno časopisje, podpira in razvija vse kmetjske strokovne in zadružne kmetjske organizacije in nobene trgovske pogodbe ni brez njenega odobrenja.

A pri nas? Mi se pa gremo lepo — stare politične mance, da kmet pobija kmeta in sosed soseda... Kako dolgo še?

Kralj in kraljica na Bledu

Nj. Vel. kraljica Marija je prišla s kraljeviči že pred več tedni na Bled, kjer uživajo svež in hladen gorski zrak v krasni blejski okolici.

Pretekli teden pa je prišel na Bled tudi Nj. Vel. kralj Aleksander s svojega potovanja po Črni gori, kjer ga je narod navdušeno pozdravljajal.

Naj preživi visoki par v naših krajih najlepše dni v sredi udanega mu ljudstva, ki se ga oklepa z vso ljubeznijo.

Nov občinski zakon

Iz Beograda poročajo, da pripravlja vlada za jesen več novih zakonov. Med temi bo najvažnejši nov občinski zakon.

Po novem zakonu se bodo vršile tudi občinske volitve. Volitve pa se ne bodo vršile po starem, ampak tako, da bodo prišli v obzir samo gospodarski interesi, za kar je tudi že skrajni čas.

Več o novem občinskem zakonu bomo povedali v prihodnjih številkah.

Volitve v Nemčiji

V nedeljo so bile v Nemčiji volitve za državni zbor. Večine ni dobila nobena stranka; na glasovih in na številu mandatov pa so pridobili narodni socialisti, komunisti in socialni demokratje. Rezultat je ta-le:

Narodni socialisti 13,730.000 glasov in 230 mandatov, socialni demokrati 7,950.000 glasov in 133 mandatov, komunisti 5,280.000 glasov in 89 mandatov, katoliški centrum pa 4,580.000 glasov in 76 mandatov.

Ostanek so dobile manjše stranke.

Ker znaša večina 304 glasove (vseh poslancev je 607), nima nobena stranka absolutne večine in zato je položaj v Nemčiji prav tako nejasen, kakor je bil pred volitvami. Splošno sodijo, da bo današnja vlada ostala.

Naš uspeh v Franciji

Francoska vlada je odgodila plačilo znatnega dela našega dolga za eno leto

Nedavno je odpotoval naš finančni minister v Pariz, ker je obrazložil predsedniku francoske vlade Herriotu in francoskemu finančnemu ministru naš gospodarski in finančni položaj.

Francoski merodajni krogi so uvideli potrebo finančne pomoči naši državi in so odobrili, da plačamo znesek 630 milijonov dinarjev, ki bi zapadel v plačilo v teku enega leta, šele naslednje leto.

Francoska pomoč bo vsaj začasno v izdatni meri okrepila naše gospodarstvo, ker bomo denar, ki bi ga sicer morali plačati že sedaj, lahko porabili za druge nujne zadeve našega gospodarstva, kar vtegne v znatni meri omiliti našo splošno gospodarsko krizo.

S svojo velikodušnostjo je Francija dejansko dokazala svojo veliko naklonjenost naši državi in ne samo z lepimi besedami.

Velik kmetski praznik na Ižanskem

V nedeljo 7. avgusta priredi na Igu ljubljanski pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet veliko tekmo žanjic ter z njo združen kmetski praznik z manifestacijskim zborovanjem. Tekmovalo bo 22 deklet žanjic, 11 z Iga, 11 pa iz posameznih »Društev kmetskih fantov in deklet« iz ljubljanskega okrožja za naslov prvakinje ljubljanskega pododborja Zveze kmetskih fantov in deklet.

Kmetska mladina! Tovariši in tovarišice ter vsi prijatelji kmetsko-delavske mladine, zberimo se ta dan v čim večjem številu na naš kmetski praznik, da bo tako manifestacija naše ideje in našega kmetsko-delavskega gibanja čim mogočnejša in jačja. Za ta veliki dan vsi na ižansko polje, tja kjer so se pred stoletji zbrali naši predniki v močno bojno armado, ki se je v boju z graščinsko gospodo priborila svoje pravice.

Tovariši in tovarišice! Sinovi in hčere teh prednikov smo in tudi mi živimo v težkih časih borbe za obstanek. Združimo se in zavejmo se svoje važnosti; strnimo se v močne kmetsko-delavske vrste v okrilju »Društev kmetskih fantov in deklet«. Enotni in organizirani moramo

nastopiti, da si tako priborimo mesto, ki nam v človeški družbi po vsej pravici in božji postavi pripada. Pokažimo svetu, da smo za to borbo zreli, da smo vsi kot en mož za edinost, gospodarski in kulturni prospah naše vasi, mi, graditelji in zidarji boljše kmetsko-delavske bodočnosti. Zato vsi do poslednjega na naš kmetsko-delavski praznik na Igu!

Program praznika in tekme žanjic na Igu.

1. Zbirališče ob 2. uri pred gostilno Gerbec na Igu.
2. Povorka s praporom Zveze kmetskih fantov in deklet do tekmovališča.
3. Pozdrav gostov.
4. Govori tovarišev: nar. posl. Komana, Milana Mravljeta in predsednika Zveze kmetskih fantov in deklet, Ivana Kronovška.
5. Tekma žanjic.
6. Odhod na veselični prostor. Razglasitev izida tekme, razdelitev nagrad, nato velika veselica s prosto zabavo in plesom. Igra godba na pihala.

K obilnemu posetu vljudno vabi odbor.

Tine:

Še globlje!

Nešetokrat in ob vsakojakih prilikah se — zlasti v današnjih težkih časih — poudarja ugotovitev, da je kmet steber in da bi brez njega ne bilo ničesar.

Ob takih prilikah se rado dokazuje, da ta steber dviga iz zemlje naravne dobrine in kvečjemu se še priznava, da je v kmetski družini stalen vir iz katerega se pretaka zdrav naraščaj v naša mesta ter industrijske centre. Vendar pa bi bilo zelo zanimivo, ako bi se ozrli še nekoliko bližje v jedro stvari same in ugotovili, zakaj in v čem obstoji ta ugotovitev?

Ako se nam posreči taka in slična vprašanja razvozlati, bi nam to utegnulo nepregledno koristiti. Poglejmo samo kako je Elija Hove celo desetletje vrtal po možganih, kako sestaviti popolen šivalni stroj — ko pa je slučajno opazoval tkalca, kako je metal čolniček iz ene roke v drugo, pa je v istem hipu že tudi imel v svoji glavi zasnovan in izglobljen prvi šivalni stroj. Take slučaje doživljamo tudi danes; a v eni ali drugi obliki vse pogostejše, kakor si to morda mislimo!

Vidite, ako se nam posreči prodreti do osnove, kjer se tke tudi ono tkivo, ki obnavlja prepelele niti naših mest, potem nam bo prav lahko oni čolniček prenesti neposredno v bližje in razne druge delavnice! Morda se tudi nam posreči sestaviti celo nov stroj, ki bi v znatni meri pospešil razvoj napredka in podprl blagostanje celokupnega človeštva.

Prilijmo torej olja luči spoznanja! Ovrzimo že oguljen plašč ošabnosti, sebičnosti, zakrknjenosti in škodoželjnosti, pa popolnoma nepristransko posvetimo v delavnico, kjer se tke ono blago, ki je temelj obstanka in sol napredka! Odprimo oči, napnimo možgane, a nastavimo tudi uho, da čujemo takt, po katerem se razliva večna kmetska pesem...

Kaj vidimo?

Delo, delo in zopet delo! Ko se še niso doobra odpočili utrjeni udi krepkih teles, pa so že na delu, ko se komaj prikrađe prva jutranja zarja. Ko pa telesa — tu nekoliko več, tam manj — oslabe, se založe s krepko hrano in naravni zakladi se dvigajo v nezmanjšani meri prav do trde noči — a neredko še pozno v noč. Pa še v nedeljah in praznikih bi sestavili kar škoro cel »osemurnik«; saj je vmes le kaka

ura duševne utehe in tu pa tam kak popoldan za razne obiske, čitanje in pomenke — po nekoliko izdatnejšem nočnem počitku pa se to kmečko kolo požene v nov zalet...

Kakšen občutek nas je prevzel?

Da je ta armada absolutno neprekosljiva. Saj ti ljudje nikdar ne gledajo nazaj, da bi zato na podlagi uspeha zahtevali počitnic, povečanih dajatev ali upokojitve — pa tudi stavk ne poznajo; oni gledajo vedno in samo naprej — svojo dolžnost, ki jo jim narekuje majka narava. To njihovo stremljenje obstoji edino v: čimveč priznanja zaslužiti. Več važnosti ko za svoje sedelavce pa polagajo v priznanje zaslug — svojih potomcev!

In kaj slišimo?

V primeri z dejanskim položajem nepri-merno manj stokanja, groženj in obupa — kakor vsega tega opažamo drugod. Nasprotno pa prav tako čujemo vse več dalekovidnih in odkritosrčnih opazk, ki obeležujejo njihova plemenita stremljenja in zdrava hotenja. Izjeme čujemo toliko bolj, kolikor se duševnost teh ljudi bolj in bližje zastruplja z mestnim parfumom in tovarniškim dimom!

Kaj smo se torej naučili?

Da predvsem — torej naprej — preprečimo zastrupljanje tega kar imamo. Vzorec že imamo; zato ga je bolje ohraniti kakor ga šele kasneje skušati obnoviti, ko bo tudi temelj za njega propadel. Takoj pa moramo že tudi skušati prenesti v naša messta, tovarne in podobne centre vse, kar vidimo pri kmetu, toda, ne samo dolžnosti — predvsem tudi pravice!

Kakor ima — ali je vsaj imel — kmet hasek od svojega dela, tako mora tudi delavec, obrtnik, trgovec ali uradnik imeti toliko več, kolikor več s svojim uspešnim delom tudi zasluži. Ako bi bil torej uradnik — da zadosti svoji dolžnosti — za zadesjitev tudi točno odškodovan v višini uspeha, ki ga je s tem dosegel in telesni delavec s svojim delom udeležen na čistem dobičku dotičnega podjetja, potem bi se z znatno manjšim nadziranjem dosegli vse ugodnejši uspehi, kakor se to dogaja danes, ko uslužbenec vidi v svojem predpostavljenem (delodajalcu) samo in edino tirana, ki ga poganja v peklo dela zato, da bo sam tem širokopoteznejše razmetaval to, kar bo prvi v potu svojega obraza

in z žulji zgrabil na kup. Niti onega, kar dejansko dobi, skoraj ne smatra za svoj zaslužek — pač pa le za ponižujočo in mnogo manj cenjeno miloščino!

V nasprotnem slučaju pa bi tudi on štedil v svoji stroki tako, kakor to vidimo pri kmetu, ki pobira slamnate bilke in živalske odpadke na cesti. In kar je še važnejše; tudi on bo začel napejati okorele možgane v vsem obsegu — dočim je doslej pri svojem mehničnem in specializiranem delu okoriščal komaj desetino svojih duševnih in telesnih sil. Začel bo v svoji duševnosti tudi on pohajati iz ozkega dosedanjšega obzorja v pestro in nepregledno zbirko, ki jo vsemu človeštvu podaje majka narava in kjer more izbirati in uživati vsak po svojem hotenju in lastne mokusu. Kakor doslej kmet, tako poslej tudi on ne bo iskal utehe in razvedrila v raznem takzv. sportu in drugih še manj primer-nih prilikah. Njegova najljubša zabava bo postalo telesno kakor duševno delo v smeri pridobivanja, zdravega razvoja in sploh cilja, ki ga mu zaertavajo najpopolnejši naravni zakoni.

Dajmo tudi tem ljudem priliko, da se izživijo kakor treba; in ne, da si v to svrhu morajo dati duška v raznih sodobnih zabudah! Samo na ta način se bodo preprečile razne modne norosti in vse ostalo protinaravno izoblikovanje telesa kakor duše. Iz Savlov bodo postali Pavii; iz bremena celokupne človeške družbe pravtako — če ne še bolj — vredni sinovi svoje grude, kakor je to ostal kmet. V najslabšem slučaju bodo izšli iz te življenske šole vsaj tako opiljeni in selekcionirani, kakor izhaja iz dežele v trdem poštenem boju preizkušen in v večni čisti resnici prečiščen današnji dotok. Potem vsem tem življenje ne bo dolgočasno — ne bodo se neprestano ozirali na uro, ki naj jim prinese vsaj trenutno odrešitev, ne šteli mesecev do počitnic in ne let do pokojnine; pa tudi o stavgah se jim niti sanjalo ne bo, kajti; vsak bo imel priliko do tolikega užitka nudečega prizadevanja, da bo s tem svojo pravično eksistenco prav lahko očeval. Njihova sedaj toli oslabljena telesa kakor duševnost se bo zopet okrepila, premostila se bodo brez dna, kamor sedaj padajo materijelne in duševne dobrine — izginila pa bo tudi nadprodukcija, ki niti ni nadprodukcija, kajti, dokler milijone ljudi strada v živalskih bivališčih in tava v temi zmot — dotlej se skesano trkajmo na prsa in priznajmo: grešili smo...!

Velike kolesarske dirke na Krškem polju

Na dan kmetskega praznika dne 14. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne, t. j. po končani konjski dirki se vrši kolesarska dirka in polževs dirka za okraj Krški in Brežiški.

Prijave je poslati najkasneje do 8. avgusta, in sicer na naslov Anton Gliha, Krško. Prijavnina Din 10.—. — Darila: I. darilo 1 novo moško kolo, ter druga darila. V polževi dirki: I. darilo moška žepna ura z verzičico.

Pohod kmetskih kolesarjev na Krško polje

Velikega kmetskega praznika na Krškem polju se bodo letošnje leto udeležili v velikem številu tudi kmetski kolesarji iz vseh krajev Slovenije. Armada kmetskih kolesarjev, ki se bo zbrala v Krškem pred gostilno Vanič do pol druge ure pop., se priključi ob ureditvi mogočni kmetski povorki na Krško polje. Vsak zaveden kmetski fant-kolesar se tega pohoda, kmetskih kolesarjev mora udeležiti.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Jozefova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Mladina

Beseda naši mladi šolani inteligenci

Pretekli teden je zboroval v Brnu 11. mednarodni dijaški kongres. Kongres je pozdravil predsednik češkoslovaške republike Masaryk s posebno poslanico, kjer pravi med drugim:

»Poznam cilje vaše organizacije in program letošnjega kongresa. Poleg vaših strokovnih študij imate tudi časovna vprašanja, kakor jih imamo vsi, ki se resno bavimo z javnimi zadevami. Poudaril bi rad, kakor sem že prej večkrat storil kot akademski učitelj (Masaryk je bil prej vseučiliški profesor, op. ur.), da se vestno izobrazujete v svoji stroki.

Takozvana »kriza inteligence« izvira tudi odtod, da mnogi akademski izobraženci na svojem delovnem področju ne zadovoljujejo, zaradi česar si ne pridobe zaupanja državljanov. Temu je vzrok tudi dejstvo, da akademski izobraženci ne le samo ne izkoriščajo pravilno in intenzivno visokih šol, temveč tudi ne korakajo v praktičnem delu kot zdravniki, uradniki, inženjerji, duhovniki itd. sporedno z napredujočo znanostjo.

»Inteligence« in politika

»Inteligence« tudi na političnem področju ne uživa posebne cene, ker pada primeroma lahko in pogosto v splošno politično diletantstvo in amaterstvo.

Tudi politika je znanost in tudi politična praksa zahteva strokovna znanja kakor vsaka druga stroka. Lahko je v politiki operirati z velikimi gesli in programi, težko pa je svetovati, kako naj se stvari pravilno spremene.

Mladina naj se vedno in povsod varuje fraz (praznih besed)!

Pazite, da ne storite nikjer in nikdar ničesar nečastnega ali nizkotnega, za kar bi se morali sramovati do pozne smrti!

In naša kmetska mladina?

Te besede predsednika Masaryka ne veljajo samo za mladino, ki obiskuje višje šole, ampak tudi za našo kmetsko mladino, posebno še tiste besede, ki se tičejo politične vzgoje.

Pri nas — to je treba vedno in vedno naglašati in poudarjati — o »politični vzgoji« in o »političnem šolanju niti govoriti ne moremo, ne pri današnjih starejših in ne pri mlajši »inteligenci«, med kmeti pa že celo ne! In to je tista šiba božja, ki je naš rod najhujše tepla. Vsa naša »politična šola« je obstojala (in še obstoja) v glavnem v tem, da si se zapisal »liberalstvu« ali pa »klerikalstvu« in mirna Bosna!

Od stare generacije ne more v tem oziru naša mladina pričakovati prav nič, ker stara generacija sama nič drugega ne zna ali pa se ravna po načelu: »Kolikor bolj je kmetski volneumen, toliko bolj bo za »strankarsko« pripravo!«

Zato si mora današnja kmetska mladina ustvariti sama svojo politično šolo in mi ji bomo pomagali, kolikor bomo le mogli. Naša kmetska mladina mora iz starega političnega močvirja ven!

Pri slabem počutju je naravna »Franz Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkobe in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo »glasno prav milo učinkovanje« Fran. Josefove »vode«, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Dolžnost vsakega starega naročnika je, da pridobi Kmetskemu listu vsaj enega novega naročnika za leto 1932.

Ali bi kupili kremo za kožo iz kabliča?

Krema mora biti higijenično zavita in zajamčeno čista — drugače zelo lahko škoduje Vaši koži. In Vaše nežno perilo? Ne zasluži li tudi to enako pazljivost? Mislite na to kadar kupujete milne luske. Zahtevajte Lux v higijeničnem ovoju. Tedaj ste brez skrbi, da ne pride nikaka nečistoča v dotiko z Vašim perilom, a Vaša koža bo na ta način obvarovana od nevarnosti, ki ji preti od bakterij, katere s prahom uhajajo v perilo.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

LxJ 3-32

za pranje volne in svile

Praznik kmetske mladine v Dramljah

»Društvo kmetskih fantov in deklet — Deteljac« v Dramljah je priredilo v nedeljo dne 24. julija svojo prvo veliko tekmo žanjic, združeno z ljudsko veselico.

Kmalu popoldne so se začele zbirati množice kmetskih fantov in deklet, tekmovalk, kolesarjev in ostalega občinstva iz domače in iz vseh sosednjih občin. Poleg Zveznega delegata tov. Gomiščka so nas obiskali tovariši: Ivan Nemeč, Kolšek, nar. posl. Gajšek in drugi iz Konjic, tov. Anton Zdolšek in Sok. društvo Ponička, zastopniki »Društva kmetskih fantov in deklet« iz St. Jurja ob J. žel. ter številni tovariši kmetske mladine. Ob 3/4 na 3 se je pred društvenim domom zbrala velika povorka, ki je ob 3. odkorakala na tekmovališče. Na čelu so jezdili trije konjeniki, za njimi godba na pihala, nato žanjice, vozači, kolesarji in velika množica ljudi. Na tekmovališču je pozdravil množico pred-

sednik »Društva kfidc« tov. Andrej Jesenek, nato je povzel besedo tov. Franc Mastnak, Zvezni delegat tov. Gomišček, tov. Ivan Nemeč iz Konjic, ing. Koprivšek iz St. Jurja in g. Obersnel iz Poničke. Vsi so povdarjali važnost »Društva kmetskih fantov in deklet« in lepoto kmetskega dela. Množica je z veseljem pozdravljala njihove govore. Nato se je pričela tekma, ki je nudila gledalcem velik užitek in vsakdo je izrazil, da bo prisostvoval vsaki prireditvi »Društva kfidc«, bodisi tekmam žanjic ali koscev. Po tekmah se je spet zbrala povorka, ki je odkorakala proti društvenemu domu, kjer se je vršila veselica. Med tem je ocenjevala komisija posamezne pasove. Končni rezultat je komisija na veselici razglasila in sicer: I. nagrado si je priborila tov. Marija Jesenek, II. Micka Grabler, III. Leni Ribič. Prisotni so jim navdušeno čestitali. Zaključili smo naš prvi kmetski praznik, ki nam je nepričakovano uspel, in kmetsko mladino navdušil za bodoče delo.

Zanjice-tekmovalke društva kmetskih fantov in deklet »Deteljac« v Dramljah, cenilna komisija, del odbora, gasilec kot reditelj, spredaj v sredji čast. g. župnik Alojz Pirš, levo župan Franc Mostnak, desno predsednik društva tov. Andrej Jesenek in ostali zastopniki sosednjih društev.

Kmetško-mladinski tabor na Mrzlici

Zlet Društev kmetških fantov in deklet celjskega pododbora Zveze kmetških fantov in deklet. —

Agilni pododbor Zveze kmetških fantov in deklet v Celju je organiziral v nedeljo dne 31. julija zlet vseh društev k. f. i. d. iz Savinjske doline na Mrzlico. Udeležba je bila nepričakovana, tako od strani društev, kot tudi prijateljev kmetškega pokreta in tovarišev iz krajev, kjer še ne obstoja naše društvo in se bo v kratkem osnovalo.

Savinjčani so se zbrali z dnevom vred v št. Pavlu pri Preboldu in so se ob pol 9. uri tik pod vrhom pristrčno pozdravili s tovariši in tovarišicami iz Ljubljane. Veselo petje in razigrano vriskanje je donelo na Mrzlici in lepo jutranje solnce je prijazno osvetljevalo prekrasno Savinjsko dolino. — Nato, po kratkem odmoru in ko smo se tovariško porazgovorili, malo odpočili, založili in pogasili žejo, smo šli na vrh, kjer je razgled najlepši. Kako krasna so Savinjska polja in vasi, med katerimi se vije Savinja! Nismo se mogli navziti prelepega pogleda. Zadonele so narodne pesmi in v prijateljskih razgovorih sami nismo opazili, kdaj je prelezlo solnce proti zahodu. Zbrali smo se za planinsko kočjo v senci in nagovoril nas je tov. Hanjšek, poslovodeči podpredsednik celjskega pododbora. Pristrčno je pozdravil tov. narodnega poslanca Milana Mravlje, predsednika tovariša Ivana Kronovška, tov. Gomiščeka, ljubljanske tovariše in sploh vse, ki so v tako lepem številu prihiteli na Mrzlico, v svojem nadaljnjem govoru pa je v lepih besedah povedal, da je edino v takem delu, kot smo ga započeli, rešitev kmetško-delavskega stanu. Poprej so kruto vladali nad ubogim kmetom graščaki, danes pa kapitalizem. Poprej so se kmetje upirali, se dvigali z vilami in krampi, danes pa naj bo naše orožje organizacija, izobrazba. Za to pa je potrebno le delo in zopet delo. Za njim je govoril tovariš Gavro Gomišček, desna roka celjskega pododbora, ki je v prav jasnih besedah prikazal, da je kmetški pokret poklican, da pomaga kmetu. Prvo je gospodarsko blagostanje. Tega ne bo poprej, dokler ne bo združen mali kapital, malega človeka se mora trdno povezati proti velekapitalu, ki je organiziran v trustih in kartelih. Mladina se mora že danes v tem smislu izobraževati, da si bo prisvojila na ta način odločilno besedo, da na političnem in gospodarskem polju ustvari nekaj novega. Nato je govoril tovariš ing. Kropivšek, ki je izročil pozdrave tov. Toneta Zdolška in novinarja Janka Kača. Po vseh govorih je bilo navdušeno pozdravljanje in pritrjevanje, ki se je razvilo v burne ovacije, ko je spregovoril predsednik tov. Ivan Kronovšek in posebno, ko je povzel besedo tovariš narodni poslanec Milan Mravlje, ki je pripeljal na Mrzlico tudi svojo družino. Tovariš predsednik Kronovšek je v jedrnatem govoru opisal važnost organizacije društev kmetških fantov in deklet. Vsi se organizirajo zato, da si izboljšajo svoje življenje. Kmetu in delavcu, ki sta prvenstvena sloja, pripada boljše življenje v največji meri. V prvi vrsti je naša naloga, da delamo v tem pravcu, da bo v vsaki vasi naše društvo, ki bo člane vzgojevalo in pripravljalo na poznejše udejstvovanje, kajti velike so naše naloge. V vsako vas naše društvo! Stisnimo pesti, zagrizimo se v delo, ker le tako si bomo ustvarili boljše bodočnost! — Končno je vi harno pozdravljen v daljšem govoru povedal tov. narodni poslanec Milan Mravlje sledeče:

Drage tovarišice, dragi tovariši!

Takile sestanki in izleti, takile tabori so pri nas v navadi že dolgo časa. To je pri nas že udomačen način za medsebojno spoznavanje ljudi, ki jih vežejo enaka načela. Največ je s takimi sestanki dosegel naš veliki socijalni reformator Janez Ev. Krek. Vsako leto je prirejal socijalno gospodarske tečaje. Zlasti je bila tu zbrana de-

lavška in šolska mladina. Pustil pa je ob strani kmetško mladino. Zato niso mogli rešiti specifično slovenskega socijalnega vprašanja. Ne kmetškega in tudi ne delavskega. Mi moramo samo ugotoviti to, da tiste organizacije, ki so si postavile nalogo, da ta vprašanja rešijo, tega niso izvršile.

Številke nam kažejo, da je slovenska družba sestavljena od približno 150.000 kmetij, okrog 33.000 obrtniških, 12.000 trgovskih in 2000 industrijskih podjetij. Od 150.000 kmet. družin se jih preživlja samo od dohodkov iz zemlje komaj 50.000 ali pa morda niti ne. Nad 100.000 kmetških družin mora imeti za preživljanje tudi dohodke iz delavske mezde ali obrti. Največ jih je delavcev. Našega delavskega vprašanja ne moremo rešiti po nekem mednarodnem pravilu, temveč ga moramo reševati s stališča našega malega kmeta. Ne moremo rešiti delavskega vprašanja, če ne rešimo istočasno, ali še preje kmetško vprašanje. V prvi vrsti vprašanje agrarne reforme. Slovenci imamo svoje socijalno življenje drugače prepleteno, kakor drugi narodi, kjer je velika industrija. Če bomo mi to spoznali in to je Vaša naloga, fantje in dekleta, da to spoznate, potem bode naše socijalno vprašanje pravilno prijeli v roke. To je pa istočasno najvažnejše kulturno delo, ki ga morate vršiti na vasi.

Ker smo odnošaje do delavstva pravilno postavili, smo si pridobili mnogo simpatij v delavskih vrstah, ki so do sedaj gledali v kmetu tistega činitelja, ki svoje pridelke drago prodaja in povzroča da delavec težko živi.

Ozko je s tem povezano vprašanje našega stališča do kapitala in do delodajalca. Kapital mora služiti celoti. Prevzeti mora vse socialne naloge, ki so nastale z njegovim udejstvovanjem v gospodarstvu in nuditi mora stalnost dela in zaslužka. Kapitalist dela tako dolgo, dokler mu je kazal dobiček. Če mu ni neslo dovolj dobička, je znižal delavcem plače, jih reducirjal ali pa obrat ustavljal. Država pa mora posredovati, da bo tovarna obratovala, da bo imel delavec kruh in življenje, četudi kapitalist ostane brez dobička. Če se lahko veleposestnikom razdeli zemlja in gozdovi, potem naj se agrarna reforma razširi tudi na tovarne.

Mi smo imeli na deželi do sedaj razna pevška, godbena, dramatska in druga društva, nismo pa imeli kulturno socijalnih in kulturno političnih društev, ki bi kmet. mladino izobraževala v vseh javnih zadevah. Šele naše organizacije so pričele s tem kulturnim delom. In če ni nikogar, ki bi mogel v tej zmedi, v tem raztrganem življenju, v teh najtežjih gospodarskih prilikah, pokazati pravo smer, jo bo znala pokazati naša organizacija. V njej je združeno vse, kar je mladega, zdravega na deželi. Mi smo postavili jasno načelo, da tisti, ki dela, naj tudi odloča v javnosti.

Postavili smo tudi jasno načelo o vprašanju stališča do cerkve. Cerkev je za ves narod, služi celoti ne pa posameznim strankam ali posameznim stanovom. Duhovnik ne predstavlja v političnem življenju ne vere ne cerkve, temveč samo svoje volilce.

Pogledati moramo tudi vprašanje do države. Še vedno gledajo nekateri v državi neko tujo tvorbo. Ne vedo, da smo država mi, da jo tvori tisti delavec, ki dela v tovarni, v rudniku, tisti kmet, ki dela v hlevu, na polju, v gozdu, da je on tisti, ki ji daje vsebino. Mi moramo še posebno ceniti državno misel. Posebna naloga kmet. mladine je, da bo znala pravilno privzgojiti državljansko zavest. Kajti logičen korak je, da od stanovske politične zavesti preidemo do državljanske zavesti in izobrazbe.

To so načela, ki so potrebna, da jih povemo na takih naših sestankih, da bomo to ponesli s seboj, da pride z novim rodом prepored, ki ga pričakuje naš narod od vas.

Po govoru je bil tovariš poslanec zopet burno pozdravljen in je tovariš Hanjšek še enkrat nagovoril vse zbrane, se jim zahvalil za ude-

ležbo in v imenu pododbora prav pristrčno pozdravil in želel, da bi se danes leto prav tako sestali pod milim nebom. Tovariško smo se poslovili, čas odhoda je prišel. Solnce se je bližalo zatonu in s poslednjimi žarki osvetljevalo prelepo Savinjsko dolino, mi pa smo se tovariško poslavljali. V slovo smo zopet zapeli par pesmic in dolga karavana tovarišev in tovarišic se je vila navzdol in se z vriskanjem poslavljalala od tovarišev in tovarišic iz Ljubljane, ki so jo mahnili po drugi poti in tudi — z veselimi vriski odzdravljali.

★

Gibanje izžanske kmetške mladine

Ig. Velika tekma žanjic in z njo združen kmetško mladinski praznik, ki se vrši 7. t. m. na Igu, je močno razgibal izžansko kmetško-delavsko mladino kot vneto pobornico kmetško-delavskega mladinskega gibanja. Na Igu in v okolici se povsod ustanavljajo pripravljalni odbori »Društev kmetških fantov in deklet«, ki bodo dokončno izvedli organizacijo. V nedeljo, 31. julija, se je pri tov. Gerbcu na Igu vršilo mladinsko zborovanje, na katerem se je razen idejnih smernic kmetško-delavskega mladinskega gibanja razpravljalo tudi o bližnjem prazniku in tekmi žanjic, za katero se agilno in marljivo pripravlja mladina z Iga in okoliških vasi. Dobro obiskano zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Franc Cankar. Za njegovim pozdravom je povzel besedo predsednik ljubljanskega pododbora Zveze kmetških fantov in deklet tov. Lojze Kramar iz Zelimej, ki je v jedrnatih izvajanjih orisal velik pomen kmetško-delavskega mladinskega gibanja. V daljšem in izčrpnem govoru je nato zastopnik »Zveze kmetških fantov in deklet« tov. France Gerželj razpravljajal o idejnih smernicah kmetško-delavskega mladinskega gibanja. Po govorih pa je sledil razgovor o predpripravnih delih za tekmo žanjic. Pripravljalni odbor, sestojč se iz tov. Franca Cankarja, Ivana Tomina, Antona Senka, Toneta Močilnikarja, Mici Bolhe, Fani Zalarjeve in Albina Gerbea nato še sklepal o čimprejšnjem ustanovnem občnem zboru »Društva kmetških fantov in deklet«.

Iška vas. Po zborovanju na Igu se je vršil na domu tov. Mazija v Iški vasi lepo uspeš se stanek, kjer je bil izvoljen naslednji pripravljalni odbor »Društva kmetških fantov in deklet« predsednik Mazi Janez; tajnik Franc Mazi; odborniki: Rupert Jakob, Jože Japelj, Zupec Jakob, Mici Rupert in Ivana Zagar. Po izvolitvi pripravljalnega odbora sta v domači kmetški izbi zbrani mladini govorila o gibanju kmetško-delavske mladine tov. Lojze Kramar in France Gerželj, nakar so navzoči vneto razpravljali o bližnjem kmetško mladinskem prazniku na Igu.

★

Tekma kmetških kolesarjev na Krškem polju

»Zveza kmetških fantov in deklet« v Ljubljani priredi ob priliki velikega kmetškega tabora na Krškem polju, 14. avgusta veliko kolesarsko dirko. Prijave sprejema »Zveza kmetških fantov in deklet« v Ljubljani (Pražakova ulica št. 8, I.) do 12. avgusta.

Pravico tekmovanja imajo le kolesarji-člani »Društva kmetških fantov in deklet«, ki se bodo morali pred startom izkazati s člansko legitimacijo. Podrobna tozadевна pojasnila bodo objavljena v prihodnji številki.

Zdrav rod je pogoj napredka in blagostanja. Naš kmetovalec stremi za enim in za drugim. Toda v današnji krizi pozabi le prečesto na največji zaklad: svoje zdravje. — Kdor si hoče povrniti ali utrditi zdravje in preživeti hkrati nekaj dni mirnega, udobnega in poceni oddiha, naj posesti zdravilišče Rogaška Slatina!

Pršite razpafelstju edn avilišcu predhodno po propekli!

Kmetski tabor na Krškem polju

Letošnji kmetski tabor na Krškem polju bo brezdvoma največja slovenska prireditev, kar smo jih Slovenci imeli letošnje leto sploh, pa tudi največji, odkar prireja slovensko kmetsko ljudstvo tabore na tem zgodovinskem polju.

Prvemu kmetskemu prazniku na Krškem polju l. 1925 je prisostvoval veliki hrvatski voditelj pok. Štefan Radić. Govoril je 15.000 glavi množici. Prispeli so hrvatski kmetje s posebnim vlakom, z godbo, pevskim in tamburaškim zborom v pisanih in prelepih narodnih nošah.

Tudi letos se pripravlja velika udeležba hrvatskih kmetov in večje število narodnih poslancev. Poleg vseh slovenskih ministrov in poslancev bodo prišli še sledeči poslanci iz drugih krajev naše države:

Arandjel Nikodijević, Milorad Marković in Dragić Šelmić iz Šumadije; Stamenko Stošič in Hadži Todor Dimitrijević iz Južne Srbije; Pavel Matica, in Šiftar Andrej iz Hrvatske; Mustafa Mulalić iz Bosne ter Milutin Dragović iz Črne gore.

Kmetska plavalna tekma

»Društvo kmetskih fantov in deklet Straža-Valta vas« priredi v nedeljo dne 7. avgusta plavalno tekmo na Krki. Po tekmi pa se vrši prosta zabava na vrtu Jos. Vintarja v Straži, in razdelitev nagrad.

Med domačini vlada veliko zanimanje kdo si pribori prvo nagrado. Društvo vabi vse okoličane, da se prireditve udeležijo.

★

S tekme žanjic in kolesarske dirke »Društva km. f. in d.« v Sv. Juriju ob Taboru

Kolesarska dirka je obsegala progo Kapla—Ločica in nazaj, 15 km. Vseh kmetskih dirkačev-kolesarjev je bilo 11. Prvak je bil Dobrovnik Franc, ki je prevozil progo v 27 min. Drugi je bil Trglav Ivan v 28 min., tretji Čančar Luka v 28.30, četrti Zilnik Polde v 29 min.

Izid tekme žanjic: vseh tekmovalk je bilo 15. Prvenstvo je odnesla Kos Cilka, katera je požela 100 m² v 35 min., dobila je 43 točk. Druga Podbregar Rozi, žela je 32 min. in dobila 41 točk, tretja Kos Frančka žela je 36 min. in dobila 40 točk, četrti Zilnik Milka žela 37 min., dobila 38 točk, peta Pišerjeva Mici žela 42 min. in dobila 35 točk. Ostalih 10 tekmovalk ni dosti zastajalo za imenovanimi. Veliko zanimanje in splošno občudovanje pa je vzbujala 75-letna Apatova Barba, katera se je uvrstila med mlada in brhka dekleta in dosegla kot tekmovalka osmo mesto. Vse tekmovalke in tekmovalci so dobili poleg drugih lepih nagrad še »Grudo« za l. 1933.

S to prireditvijo je naše društvo pridobilo velik ugled po vsem Vranskem okraju, posebno pa še kmetsko mladino. Povsod, kjer še niso ustanovljena naša društva, se fantje in dekleta z veliko vnemo pripravljajo, da si ustanove lastna društva.

Velika tekma žanjic v Kapeli pri St. Jurju ob Taboru. — Slika nam predločuje nad 200 m dolgo njivo s pšenico na kateri tekmuje 15 žanjic v lepem kmetskem delu in kateri prisostvuje ogromna množica ljudstva.

**ČISTI
ZASTORI
★
SO OKRAS
VSAKEGA
DOMA!**

Kako privlačno in lepo je tukaj! Čisti — zračni zastori — snežnobelo perilo — zdravi redni otroci! Tak more biti vsak dom — potrebna je samo pravilna nega z dobrim čistim milom, a to je že 80 let poznano

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

sch J 3/32

Dopisi

Pristava. Kakor čujemo, se nam obeta pregrupacija občin. Tako naj bi tvorila Pristava z Nezbišem in Roginsko gorco eno samo občino; na vsak način bo-treba novo razporedbo iz gospodarskih ozirov dobro pretehtati. Pred kratkim so bili v tuk. občinskem odboru izmenjani nekateri odborniki; prav je, da se tudi mlajši uvedejo v občinske posle. Krizo in brezposelnost občutimo na vseh koncih in krajih: cene živini ne morejo nikamor, vino ne gre v denar, zaslužka ni; poleg tega pa je križ še z brezposelnimi tujci, starimi in mladimi, vljudnimi in nasilnimi, ki si kljuko pri vratih kar podajajo. Tolaži nas le to, da se kvečjemu na boljše še lahko obrne, samo da bi se kmalu.

Moravče. Umrl je v nedeljo, dne 24. julija ugledni posestnik in gostilničar France Požar na Vrhpolju pri Moravčah. Po lastnem načrtu si je postavil lep dom, vzorno je vodil obsežno gospodarstvo in kot gostilničar gledal na to, da je gostom postregel s pristnim bizeljcem. Zapršča ženo in več nedoletnih otrok. Počivaj v miru gori pri Sv. Martinu v Moravčah.

Škocijan pri Turjaku. Prostovoljno gasilno društvo v Škocijanu priredi v nedeljo 7. avgusta svojo veselico. Vabljeni so vsa tovariška društva in vsa kmetska mladina.

Izlet na romarsko goro Smuk pri Semiču priredi prost. gasilno društvo v Semiču v nedeljo dne 14. avgusta t. l. Postreglo se boče s pristnim Semičanom, pečenimi janci, na ražnju itd., na sporedu so pevske točke, šaljivo srečkanje itd. Cene izredno nizke! Vabijo se vsi okoličani, kakor tudi izletniki, posebno le ti, kateri pridejo v nedeljo s posebnim ljubljanskim vlakom, da ne zamude redkega narodnega vsakoletnega sestanka na ¼ ure oddaljeni romarski gori Smuk. Stranska cerkviča, razvaline staroslavne gradu Lichtensteinov, tipične slovan-ske zborovalne lipe, predvsem pa krasen raz-gled po celi Belokrajini, opasani z obmejno reko Kulpo, ter bližnjo Hrvaško. Pregledna točka vseh Belokranjskih in Hrvaških vinskih gor, ter cerkvic do pravoslavnihi Zumberčanov. Pota na goro Smuk vodijo čez osrčje Semiške vinske gorice, prepletene z stotinami vinskih bramov in zidanic, kjer se zamore nabaviti pristna vinska kapljica od 5 litrov naprej po 3 Din dalje. Odhod iz gore Smuk je mogoč tudi na drugo stran hriba, čez senčne gozdove, na pol ure oddaljeno žel. postajo Rožnidol Perbišje. Izredna prilika ogleda Semiške gorice, to je prvega dela Belokrajine, ob priliki proščenja na Smuku, zato vabimo k številnemu posetu.

Novice

Župani, občinski odborniki, pozor!

Dobro poznavajoč težave, ki jih imate s prevzeto dolžnostjo občinskih poslov, je sklenila Kmetijska Matica, da posveti letos svoj »Veliki koledar« občinski upravi. V njem boste našli navodila in nasvete za vsa važnejša vprašanja, ki jih kot voditelji občinskega gospodarstva morate reševati. Tako bo koledar imel razpravo o občinskem proračunu in obračunu, o nadzorstvu nad občinskim gospodarstvom, o domovinstvu, o dolžnostih občine v šolskih, vojaških, cestnih, kmetijskih zadevah, o občinski požarni policiji itd. Vsakdo izmed vas bo našel v njem mnogo takega, kar bo lahko s pridom uporabil že naslednji dan! Zato prijavite se takoj za člana Kmetijske Matice, da prejmete za skromno članarino Din 20— (poština posebej) 4 lepe in koristne knjige:

1. Veliki koledar za leto 1933;
2. M. Štibler: »Zadružništvo«, II. del;
3. ing. Teržan: »Več dobre krmel« (travnikištvu) in
4. I. Albrecht: »Dom na Slemenuc, izvirna povest.

Domače vesti

Minister socijalne politike in narodnega zdravja g. Ivan Pucelj nastopi prihodnji teden večtedenski dopust in prosi, naj se ta čas ne naslavlja pisma njemu, ker bodo ostala neprečitana.

Povratek bana dr. Marušiča. Ban Dravske banovine dr. Drago Marušič se je vrnil z dopusta in je spet prevzel posle.

Nagrade za napredno kmetijstvo. Za pospeševanje poljedelstva je Srpsko poljedelsko društvo razpisalo več natečajev z nagradami za čim naprednejši način dela v kmetijstvu, gozdarstvu, vinogradništvu, kletarstvu, živinoreji in sadjarji ter v ostalih strokah. Nagrade znašajo v skupnem znesku 51.000 Din.

Kmet v srednjem in novem veku

(Nadaljevanje.)

Med državami se je začela strastna tekma. Zmagal je, kdor je največ proizvajal in si pridobil odjemalski trg. Med proizvajalcem (producentom) in odjemalcem (konsumentom) je stal trgovec, velik in majhen. Napetemu nagonu pridobivanja ali pohlepu po bogastvu ni več zadoščal evropski trg, segel je po izvenevropskem. Španska, Portugalska, Italija in druge države so pograbile tuje narode, merkantilizem je iskal kolonij za surovine svojim obrtom. Trgovci so uvažali in kopičili blago in zlato. Blagovno premoženje se je z velikim dobičkom vnovčilo. Kapitalizem je prodiral v ozemlja z geslom svobode v izkoriščanju in enakosti v tekmi. A to geslo je nosilo seboj jezo, bolest, jok in bedo. Mase so se z veliko brzino atomizirale (razkrajale). Kapitalizem je ponižal človeka, nazove in razrede in tudi — sebe.

Drugi vzrok razpadanja cehov:

Tedanja tehnika je slonela na empiriki, t. j. na osebnih izkustvih. Ta so prehajala od mojstra na mojstra, od roda do roda. Delovni človek je hvaležno sprejel, kar mu je nudila priroda, ni pa segal v raziskanje njenih pojavov. Koncem 18. stoletja pa je naglo nastopil preobrat; v tajno prirode so vedno bolj prodirale prirodoslovne vede in na mesto onega »močič« je stopal »znatič«.

Polovična vožnja za kmetijski tabor na Krškem polju. Na veliki kmetijski tabor na Krškem polju 14. avgusta je dovoljena polovična vožnja na vseh železnicah v državi in sicer od 11. do 16. avgusta. Na odhodni postaji je kupiti cel vozni listek v Krško, kjer pa istega ni oddati, temveč ga je treba shraniti, ker velja isti z legitimacijo, ki se bo dobila na veseličnem prostoru, za povratek nazaj.

Obilna letina češpelj v Bosni. Kakor vse kaže, bo letošnja letina češpelj v Bosni prav rekordna. Računa se, da bo letošnje leto še prekorsilo znano dobro leto 1908, ki je bila v tamkajšnjih krajih ena najboljših. Letošnja trgatav češpelj se ceni na približno 12.000 vagonov. Interesirani so v skrbah, kako naj toliko količino pravočasno pokupijo in primerno predelajo.

V moravski banovini je toča uničila letino v 17 srezih, najbolj pa so prizadete občine v temničkem in boljvečkem srezu. Komisije ocenjuje škodo, ki gre v milijone. Hudo nevihto so imeli tudi v Hercegovini, kjer je toča poškodovala vinograde, turščico, tobak in sadje.

Bolnica za tuberkulozne v Zagrebu. V Zagrebu so dogradili bolnico za tuberkulozne. Denar, in sicer nekaj nad 300.000 Din, sta zbrala Društvo za pobijanje tuberkuloze in Protituberkulozni dispanzer. Za polno dograditev bolnice je treba še 150 do 180.000 Din.

Za zagrebškega župana je bil imenovan dr. Ivo Krbek, za podžupana pa mizar Jakob Pavlin.

V zavod za slepo deca v Kočevju, naj starši po »Uradnem listu« št. 47 takoj javijo pri banški upravi, oddelek IV. v Ljubljani svoje šoloobvezne otroke. Banska uprava sprejema na prošnjo staršev ubožne učence brezplačno. Začetek šolskega leta v zavodu bo 1. septembra.

Velik požar na železnici. Iz Skoplja poročajo, da je nastal na bližnji železniški postaji General Hari velik požar, ki je uničil skladiščni oddelek. Zgoreli so tudi štirje vagoni. Škodo cenijo nad milijon Din. Ni znano, kako je požar nastal. Policija je uvedla preiskavo.

Čuden vzrok obupa. Pretekli teden je skočila v Splitu v morje 20letna šivilja Marija Braila. Dekle je dobilo v četrtek od policije poziv, naj pride na zdravniški pregled in to je tako vplivalo na njo, da si je hotela končati življenje. Skočila je v morje, pa so jo pravočasno opazili in potegnili iz vode.

Tehnika se je vedno bolj oslanjala na vedo in tako izpodmikala tla rokodelstvu. Na njegovem mestu so se pojavile *manufakture*, t. j. obrati, kjer so v delovnem procesu zaposlene (poleg strojev) pretežno roke.

Ker pa je namesto rok pričel delati stroj v vseh mogočih obratih, so se manufakture umikale *industriji*.

Tudi trgovina se je okoristila z iznajdbami, s parnim strojem, brzozjavom, telefonom itd. si je krajšala pot v oddaljena ozemlja.

Ta razvoj je nudil ugodna tla osebnemu gospodarstvu, čigar osnovno načelo in edina sila je bilo stremenje po osebni koristi. Cehi niso mogli s svojim utesnjenim duševnim obzorjem v široki svet napredka. Zato niso bili sposobni za tekmo.

V tem tiči bistvo smrtnega udarca cehom. V tem strastnem vrvežu sta kmet in njegov včerajšnji sin obrtnik onemoglo šepala in se nista zavedala, kdaj je vedno ožji obroč iztisnil iz njih novo delovno silo — *dela vca*.

Dočim so bili posli, vajenci in pomočniki v obrtniški hiši smatrani kot družinski člani, je kapitalizem pogazil človeško dostojanstvo in spremenil človeka-delavca v blago. Delavčovo edino premoženje so njegove telesne moči, ki ž njimi kapitalist kupčuje kot navadnim blagom. —

S tehničnim napredkom je šla tudi preobrazba duševnosti. Osebito francoski narod je naglo postajal moderen po duhu in tež-

Kmetijske razstave v Dravski banovini. Minister za kmetijstvo je v sporazumu z ministrskim svetom določil, da se bodo v teku letošnjega leta v Dravski banovini priredile tri kmetijske razstave in sicer v Kranju, v Krškem in v Murski Soboti. Odborom za prireditve razstave se dovoli preko banske uprave prispevek v znesku 10.000 Din za vsako razstavo.

Ženo je vrgel v vodo. Iz sela Raške gore pri Mostarju je te dni brez sledu izginila žena Milana Janjića, bivšega obč. stražnika v Mostarju. Zadeva je bila prijavljena orožnikom, ki so na podlagi poizvedovanj predvčerajšnjim aretirali njenega moža, ker je osumljen, da je zaradi starih preprirov sam vrgel ženo v reko Neretvo. Trupla nesrečne žene še niso našli.

Požar uničil 50 vagonov žita. V selu Dušanovcu pri Negotinu je na mlatišču izbruhnil požar, ki je povzročil ogromno škodo. Nastal je nenadoma ter v najkrajšem času zavzel velike dimenzije. Na mlatišču se je ob mlatilnem stroju sestalo celo selo in skušalo ogenj pogasiti. Stroj so s težavo rešili, žito in slamo pa je ogenj uničil. Zgorelo je nad trideset vagonov žita ter znaša škoda nad 200.000 Din.

Visoka starost. V selu Mačkovcu pri Čakovcu je te dni umrl najstarejši Medmurec Mirko Hajdinjak, ki je doživel 102 leti. Zanimivo je, da je tudi njegov še živeči brat star že 94. Pokojnik je še pred par leti opravljal vsa poljska dela.

Virtemberška kmetijska visoka šola pri Hohenheimu, Stuttgart

Začetek zimskega semestra 1932/33:

21. oktobra 1932

Prospekti in seznam predmetov pri Tajništvu visoke šole

Sv. Jurij ob j. ž. Na banovinski kmetijski šoli se vrši tečaj za učitelje kmetjsko-nadaljevalnih šol. Obiskuje ga 23 učiteljev, ki zastopajo celo Dravska banovino. Dopoldne so predavanja, popoldne pa se učitelji praktično vežbajo pri raznih kmetijskih opravilih. Tečaj je otvoril dne 18. t. m. g. ing. Zidanšek, načelnik kmetijskega oddelka, navzoč pa je bil tudi referent za kmetjsko nadaljevalno šolstvo g. Jože Krošl.

njah. Smeli načrti so zavzemali vedno večji obseg. Končno je težnja po združitvi okov rodila revolucijo.

Francoska revolucija je pretresla Evropo do mozga, ker se je pojavila kot socialna potreba. Njene korenine segajo daleč in globoko.

Fevdalizem je vseboval krivično socialno dejstvo, da je država do skrajnosti obdavčevala kmeta. Res so vsa državna in deželna bremena plačevali posvetni in duhovski gospodje, a to se je končno prevladalo na ramena kmeta. Podložni kmet je bil skoro edino bogastvo plemstva, ki je pobiralo davke za deželo in državo. Dohodarina, ki je tvorila največji dohodek francoskih vlad, je sesala izključno preprosti narod: kmeta, najemnike graščinskih zemljišč, dninarje in obrtnike. Ti so prispevali h državnim dohodkom malone polovico, dočim so bili višji stanovni, ki so imeli tri četrtine nepremičnega premoženja, in meščani mnogih mest davka prosti.

Te strašne krivice so povzročile zane-marjanje zemlje. V 2. polovici 18. stol. je bilo na Francoskem od 50 milijonov ha površja polovico neobdelane zemlje. —

Pri nas je že Karel VI. načel vprašanje agrarne reforme, ko je l. 1738. izdal zakon o tlaki in desetini. A razmerje med gospodo in podložniki je ostalo nespremenjeno.

(Dalje prihodnjič.)

Pristopajte k Kmetijski Matici.

Obvestila

Kdor pridobi našemu listu na leto le enega novega naročnika, je že veliko storil za kmetijski pokret.

★

Gospodinski tečaj v Sv. Juriju ob juž. žel. Novo šolsko leto 1932/33 na ban. kmetijsko-gospodinski šoli v Sv. Juriju ob j. ž. se prične s 1. oktobrom t. l. in traja 10 mesecev. Sprejme se 20 učenk in sicer v prvi vrsti kmetiska dekleta. Prosilke morajo biti telesno in duševno zdrave, najmanj 16 let stare, ki so dovršile vsaj 4 razr. osnovne šole. Mesečna oskrbnina znaša Din 400.—. Revnejšim dovoljuje kr. banska uprava v Ljubljani delne štipendije; tudi sreski kmetijski odbori in podeželske posojilnice dajo podporo. Zato naj se prosilke obrnejo pravočasno s prošnjo na 4e. — Lastnoročno spisane prošnje je vložiti ali direktno ali potom sreškega načelstva na vodstvo ban. kmetijsko-gospodinske šole najkasneje do konca avgusta. V prošnji je treba navesti velikost posestva ter priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, npravstveno spričevalo, zdravniško spričevalo in obvezo starišev, da bodo krili vse stroške. One pa, ki prosijo za štipendijo, morajo priložiti ubožno spričevalo ozir. premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja. — Naproša se vse učiteljstvo posebno voditeljice nadaljev. gospodinskih tečajev kakor vsa ženska društva, da opozore kmečka dekleta na ta razpis. — Vodstvo.

Gospodinski tečaj v Šmihelu pri Novem mestu. Gospodinska šola v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinski tečaj, ki se prične dne 15. septembra 1932 in traja do 15. junija 1933. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, npravstvena neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Prošnje za sprejem je poslati Gospodinski šoli v Šmihelu pri Novem mestu najpozneje do 10. septembra 1932.

Ing. Beno Wenko, ban. živ. ref., Ljubljana:

Osnovne smernice za pospeševanje perutninarstva v Dravski banovini

(Dalje.)

II.

Prihajamo do nadaljnega važnega vprašanja: pravilne izbire pasme. Načelno mora biti to vprašanje enotno rešeno za vso Dravsko banovino. Na trgu namreč dosežemo maksimalne cene le tedaj, če veliki proizvodni okoliš nastopijo z enotno tipiziranim blagom. To velja tudi za jajca in meso naše perutnine. Katera pasma bi bila torej za proizvodne in prodajne razmere v naši banovini najprikladnejša? Preje smo dognali, da meso ne igra važne vloge; rabimo jajčarico, ki znese zadostno število velikih jajc.

Izbrali bi torej n. pr. leghornko, beli ameriški tip italijanske kokoši, ki slovi danes kot najboljša nesnica. Dejansko: dosti perutninarjev to pasmo priporoča. Toda njihovo mnenje ni pravilno, ker upoštevajo samo tržne prilike, pozabijo pa popolnoma proizvodne pogoje na naših priprostitih malokmetijah.

Vsaka v eni proizvodni smeri do vrhunca dotirana živinska pasma je konstitucionalno slabotna, rahlega zdravja, občutljiva, glede negovanja in krmljenja pa razvajena. Tako tudi ameriška leghornka, ki je navajena na najbolj rafinirane pripomočke modernega krmljenja in negovanja. Opozarjamo le na umetno obžarevanje in ogrevanje pozimi in na specialne krmske dodatke, kakor ribje olje itd. Teh stvari naš kmečki perutninar svojim kokošim ne

more nuditi. Ob skrajno priprostem zdrževanju perutnine na deželi, bi nam ta razvajeni produkt moderne rejske tehnike takoj odpovedal. Živali bi se izrodile. Kužne bolezni bi nam pobrale cele črede.

Treba nam torej najti kokoš, ki bo dobra nesnica, čeprav ne baš rekorderka, obenem pa skromna, zdrava in odporna. Relativno dobra nesnost mora biti združena s trdno konstitucijo. Tako pasmo že imamo. Lahko smo na njo ponosni, ker je proizvod domače grude. Je to naša domača Štajerka, ki je prav dobra nesnica, trdega zdravja in skromnih zahtev. Kakor vse jajčarice, spada Štajerka v pasemsko skupino lahkih kokoši. Vendar je znatno težja, kot Italijanka; odrasla kokoš tehta najmanj 2 kg; povprečno še več. Kot kokoš z belimi nogami in belo kožo ima prav okusno meso, ki je prineslo svetovni sloves štajerskim kapunom. Pri današnjih tržnih prilikah je meso sicer le stranski proizvod perutninarstva; nekoliko se pa mora le upoštevati. Tri glavne lastnosti dičijo torej Štajerko:

1. izborna zdravje in skromnost,
2. prav dobra nesnost in
3. fini okus mesa.

To spoznanje je že staro, od vseh merodajnih činiteljev priznано in tudi med kmetovalci precej razširjeno. Zato je ta pasma kot edina za vso Dravsko banovino uradno potrjena. Samo Štajerka se sme z javnimi sredstvi propagirati in širiti. Pasemsko vprašanje glede kokoši je torej v Dravski banovini enotno in zelo povoljno rešeno.

Naj Vam na kratko opišem Štajerko. Ta pasma ni umetno ustvarjena; tekom stoletij je

ELIDA Favorit MILO

FAVORIT, kateremu ostanete vedno zvesta ...

... ki je neobhodno potreben za negovanje Vaše polti ... kateri Vas pomlajuje in polepšuje ... ostanete vedno Elida Favorit milo s svojim nežnim, svežim vonjem. Negovanje s tem blagim milom obilne pene Vam bo pripravilo vsak dan novo veselje.

Vsa društva kmetijskih fantov in deklet kakor vse ostale tovariše in tovarišice, ki so se udeležili velikega zleta pododbora »Zveze kmetijskih fantov in deklet« za celjsko okrožje na Mrzlici, v nedeljo 31. julija t. l. opozarjamo, da lahko naročijo slike na naslov: Stane Škrabar, tajnik »Zveze kmet. fantov in deklet«, v Ljubljani, Pražakova ulica 8/I. Pri naročilu je treba navesti, katero sliko se želi in kakšno število. Različnih posnetkov je deset. Slike so prav lepe in stane komad le 3 Din. Znesek se pošlje lahko tudi v znamkah. Društva naj jih naročijo za društvene albume, kar bo lep in trajen spomin!

Mesto Berlin je štel 1. julija tekočega leta 4,250.000 prebivalcev.

Skrajšanje delovnega časa. Ameriška vlada pripravlja vse potrebno, da uveljavi v parlamentu zakonski načrt o uvedbi petdnevnega delovnega tedna. Zakonski načrt vsebuje predlog, da se 40-urni delovni tednik začasno uvede do 19. junija leta 1933.

OGLAS.

Zelo bistroumen, 14 let star deček brez starišev, ki je dokončal z uspehom ljudsko šolo, se dá za svojega ljudem dobre roke, ki bi ga šolali ali dali učiti kakega rokodelstva in mu na ta način nudili nadaljno eksistenco. — Ponudbe poslati na naslov: ANT. FRANKO, Podgračeno št. 3, p. Jesenice, Dolenjsko.

nastala in se razvila pri našem kmetu. Zato je zelo skromna glede krmljenja; večji del svoje krme si išče sama. Udobnih kurjih hlevov ne pozna; zadovoljna je s priprostimi razmerami pri kmetu. Ker je v našem podnebju tekom mnogo-stoletnega razvoja nastala, je odporna proti zimi in boleznim.

Stremljenja uvidnih perutninarjev, da se Štajerka reši iz vesoljnega potopa pasemske mešanice, ki je zavlada v drugi polovici preteklega stoletja, so uspela. Domača Štajerka je bila ohranjena v mnogih čistih rejah. Danes je tudi glede oblik in lastnosti že dobro izednačena. Z nesnostjo smo lahko prav zadovoljni. V najslabših razmerah nam nese po 120 jajc na leto, dočim običajna mešanica ne pride mnogo nad 70. Z dobrim negovanjem in krmljenjem je lahko doseči 150—160. Najboljše kokoši nesejo nad 200 jajc. Najvišja nesnost je povsem zanesljivo ugotovljena pri eni kokoši g. Glačnika na Pragerskem, ki se je povzpela na 259 jajc. Take številke morajo imponirati tudi rejcem leghornke. Čemu torej tujo navlako, ko imamo boljše domače blago?

Štajerka je na bolj nizkih, gladkih nogah, ki so rožnate barve in imajo po 4 prste. Poleg bele Štajerke, ki se le malo goji, je glavni barvni tip rjava kokoš z zlatim ali temnorjavim vratom. Petelin s črnimi prsi, zlatim vratom in dolgim črnim repom je izredno slikovit. Greben je majhen, enostaven; za njim je majhen šopek iz podaljšanih peres; priuhki so srednjeveliki, beli.

(Dalje prihodnjič.)

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

POZOR! Za čiščenje čevljev zahtevajte pri Vašem trgovcu le
„Japan“-kremo.

Na zahtevo vzorec za
poskušnjo brezplačno.

Jos. Šerbec „JAPAN“

Strojno olje in kolomaz
po najnižji ceni.

kemisti izdelki
St. Vid nad Ljubljano

Kose in srpe

z garancijo, izdelane iz najfinejšega švedskega jekla v staroznani
tovarni kos in srpov **Kajetan Ahačič v Trziču**

nudi

„Ekonom“, Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

Splošno krojaštvo

Makso Nečimer
Ljubljana
Selenburgova ulica 4

Slapar Ludvik, slikar

Ljubljana, lžanska cesta šte. 20

prevzema vsa v

slikarsko stroko

spadajočo dela

Splošno vzajemno podporno
in kreditno društvo

r. z. z. o. z.

v Mariboru

naznanja, da se je preselilo iz Alek-
sandrove c. 83 na Rotovski trg št. 8/I

Večje število poverjenikov za vse kraje se sprejme.

Ure
za birmo

prodaja

najceneje

Pakiž Ivan

Ljubljana

Pred Škofijo 15.

ŽENE, nič strahu!

POMOC

pri motnjah in izostanku mesečnega perila vam v teku
ene ure prinese samo »Vigic dr. Heryja.« Vigic učinkuje
zajamčeno pri vsaki ženi tudi v zastarelih in težkih pri-
merih. Ze tisoči žen so ga uporabljali z uspehom in vse-
lej jim je vrnil mir in veselje do življenja. Uspeh zajam-
čen brez prekinitve poklicnega posla. Zdravju ne škoduje.
Samo temu sredstvu se boste lahko zahvalili za svoj mir.
Ne hvalimo preko mere; poklonite nam svoje zaupanje,
da vam vrnemo mir. Strokovnjaki so ga nazvali edino
uteho žens. Pozor! Samo »Vigic dr. Heryja!« — Cena
Din 70—, močnejši Din 130—, posebno močan za zasta-
rele motnje in krepak telesni ustroj Din 200— in 250—
Uspeh zajamčen, sicer se znesek vrne! Na tisoče zahval
za gotov in hiter uspeh. Sredstvo ne odreče niti v naj-
težjih primerih, deluje naravnost čudežno. Diskretno po
pošti za vnaprej poslani znesek (v dopise) ga razpošljaja
samo:

Strokovni ordinarni laboratorij »Aide-Havel-
kač, Praga-Vinogradi, Slezska 116 - odd. K.

Poštni predal 28, Čehoslovaška.

Strokovni sveti brezplačno!

Laneno olje in vse v
Firnež stroko
Emaljne in spadajoče
ostale lake blago ku-
Oljnate barve pite dobro,
Lanene tropine solidno in
po zmor-
nih cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMZALE
Ekspozitura Beograd
Podružnica: Maribor, Novi Sad. Lastnik: Franjo Medić

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

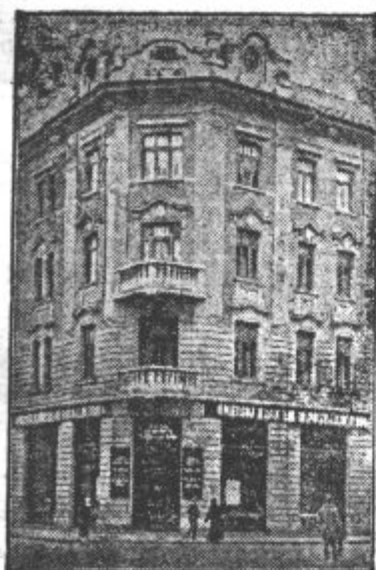
VELIKA ZALOGA

suknena blaga za moške in žen-
ske obleke. Lepa izbira svilenih
ruč in različnih šerp

Krojači in švilje, pišite po vzorci!

Pristopajte k
»Kmetijski Matici«

Pristopite h Kmetijski Matici!

Denar naložite najbolje in naj-
varneje pri domačem zavodu
Kmetijski hranilni in posojilni dom
v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun
se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpo-
povedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento
Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitve obrestovanja.
POSJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih
papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,
Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3